

19.2.2024

Liite normienpurkuehdotuksien perusteluksi

Ehdotus 2. Uudistetaan veronkantomenettelyä niin, että maksujen ja palautusten käyttö on selkeää, ja poistetaan mahdollisuus käyttää veronpalautusta heti veron eräpäivänä, vaikka kyseinen vero maksettaisiinkin silloin.

- **Perustelu:** Veronpalautuksilla on olennainen vaikutus erityisesti pienten verovelvollisten kassanhallintaan. Järjestelmän epäselvyyden takia monelle voi tulla yllätyksenä, että veronpalautus on kuitattu samana päivänä erääntyvää veroa vastaan. Veronkannon järjestelmän epäselvyys aiheuttaa kokonaisuutena yrityksissä paljon selvittelytyötä ja hallinnollisia kustannuksia sekä sitoo Verohallinnon neuvontaresursseja
 - Muutos edellyttää veronkantolain muuttamista. Muutos tulisi tehdä samassa yhteydessä, kun veronkantoa hallitusohjelman mukaisesti tarkastellaan ja sujuvoitetaan kokonaisvaltaisesti.

Ehdotus 4. Poistetaan terveydenhuollon ammattihenkilöasetuksesta ei-lääketieteelliset optikkotoiminnan rajoitukset.

- **Perustelu:** Ammattihenkilöasetuksen 16 § ohjaa kaikki silmäleikkauksessa käyneet elämänsä loppuun asti uusimaan silmälasinsa silmälääkärin kautta. Tälle, vain Suomessa voimassa olevalle lainsäädännölle, ei ole lääketieteellisiä perusteita. Pykälän 16 poistaminen vapauttaisi 100 000–150 000 silmälääkärikäynnin kapasiteetin käytettäväksi silmätautien hoitajien purkuun ja kohdentaisi jo päätetyn Kela-korvauksen noston silmälasireseptien uusimisen sijaa silmänsairauksiinsa hoitoa tarvitseville.
 - Kyseinen pykälä pitäisi poistaa. Minkään muun laillistetun ammattihenkilöryhmän osalta ei ole enää voimassa vastaavaa sääntelyä. Pykälän poistamalla ammattihenkilölain ja asetuksen määräykset koulutuksen- ja osaamisen sekä niiden varassa yleisesti tunnettujen tehtävien suorittamisesta päteisivät edelleen myös optikoihin. Kun ne riittävät myös muiden kohdalla, on hyvä kysymys, miksi ne eivät riittäisi myös optikoiden kohdalla.
 - Pykälän nykyiset sanamuodot periytyvät suoraan vuoden 1962 optikolaista. Sillä haluttiin tehdä ero silloisen käsityöläisammatin (optikko) ja terveydenhuollon ammatin (silmätautien erikoislääkäri) välille. Optikot on siirretty terveydenhuollon koulutuksen piiriin jo vuonna 1978 ja optikkolaillistuksen edellytyksenä on vuodesta 1994

ollut sairaanhoitaja AMK-tutkinnon laajuinen optometrinen AMK-tutkinto.

Ehdotus 8. Apteekeissa tehtävää farmaseuttista työtä tulisi sujuvoittaa.

- Perustelu: Apteekkien työtä voitaisiin kohdentaa vaikuttavimmalla tavalla oikeiden lääkehoitojen onnistumiseen, mikä motivoisi farmaseuttista henkilökuntaa käyttämään asiantuntemustaan tehokkaasti. Sujuvoittaminen mahdollistaisi myös paremman sopeutumisen heikentyvään taloudelliseen tilanteeseen.
 - Farmaseutit ja proviisorit voisivat tehdä nykyistä laajemmin lääkevaihtoja esimerkiksi lääkkeiden saatavuushäiriötilanteissa, ja asiakas saisi lääkkeen mukaan nopeammin ja joustavammin. Lääkäreiden ja apteekkien aikaa säästyy, kun lääkevaihtoja ei tarvitse varmistaa lääkäriltä puhelimitse. Muutos vähentäisi terveydenhuollon kuormitusta. Konkreettisenä esimerkkinä: Farmaseutti voisi vaihtaa 1 mg annoksella määrätyn tabletin kahteen 0,5 mg tablettiin soittamatta lääkärille, jos 1 mg tablettia ei ole varastossa. Farmaseutti voisi myös vaihtaa pipetissä määrätyn silmätipan pullossa toimitettavaan samaan silmätipaan soittamatta lääkärille, jos asiakas ei pysty käyttämään pipettiä. Koska tilanteita on lukuisia, täytyisi vaihtotilanteet määritellä selkeästi ja riittävän laajasti Fimean ohjeessa.
 - Määritellään tilanteet, joissa apteekki voi tehdä lääkevaihdon farmaseuttisen osaamisen perusteella ilman yhteydenottoa lääkäriin; esimerkiksi vahvuuden vaihtaminen toiseen ja annoksen suhteuttaminen alkuperäiseen annokseen, silmätipapipettien vaihtaminen silmätipapulloon, lääkkeen annostelulaitteen vaihtaminen toiseen, voiteen vaihtaminen emulsiovoiteeseen jne.
 - Käytännössä muutos tehtäisiin muuttamalla STM:n asetusta lääkkeen määräämisestä sekä Fimean ohjetta lääkkeen toimittamisesta

Ehdotus 9. Kevennetään reseptien ja pysyvän lääkehoidon käytäntöjä

- **Perustelu:** Pysyvän lääkityksen reseptien jatkuva uusiminen on tarpeetonta. Tärkeämpää olisi arvioida hoitojen kliininen tarve.
 - Sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkkeen määräämisestä 2.12.2010/108, 2 luku Oikeus määrätä lääkettä 3 § Lääkärin oikeus määrätä lääkkeitä
 - Lääkärin ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetulla henkilöllä on oikeus määrätä lääkkeitä ihmiselle lääkinnällistä

- tai lääketieteellistä tarkoitusta varten ja pro auctore -lääkemääräyksellä ammattinsa harjoittamiseen.
- Perusterveydenhuollon lisäkoulutusta suorittavalla lääkärillä on oikeus määrätä lääkkeitä 1 momentin mukaisesti. Hänellä ei kuitenkaan ole oikeutta hankkia lääkkeitä pro auctore -lääkemääräyksellä.
 - Tilapäisesti lääkärin tehtävässä toimivalla lääketieteen opiskelijalla on oikeus määrätä lääkkeitä vain kyseisessä tehtävässä hoitamilleen potilaille.
- 10 § (22.12.2016/1459) Lääkkeen määrääminen. Tämä kohta pitää muuttaa, se ei vastaa edes nykytilaa ja ei toteudu.
- Lääkemääräyksen antaminen ja uudistaminen edellyttävät, että lääkkeen määrääjä on henkilökohtaisesti tutkinut potilaan edellisen vuoden aikana. Henkilökohtaista tutkimusta ei kuitenkaan tarvita, jos lääkäri tai hammaslääkäri voi potilasasiakirjojen tai muiden tietojen perusteella luotettavasti varmistua lääkehoidon tarpeesta. Sairaanhoitaja, terveydenhoitaja tai kättilö saa antaa ja uudistaa lääkemääräyksen vain vastaanotolla toteamansa lääkkeen tarpeen perusteella.
 - Hoitovastuuta ei ole määritetty, nythän perusterveydenhuolto uusii yksityisen reseptejä ja siellä taas omankin kokemuksen mukaan kirjaukset todella niukat usein, jos ei ole varsinainen työterveyshuollon terveysasia. Tähän pitää siis määritellä kuka saa määrittää pysyvän lääkityksen ja miten se potilaan kanssa sovitaan (Laki potilaan oikeuksista voi vaatia ohjetta käytäntöjen kannalta)
 - Sitten pitää sopia millä prosessilla sovitaan mitkä lääkkeet tai tilat tähän kuuluu ja miten ne, joita ei siis voi tähän lukea, määritellään ja valvotaan (tähän tulee sitten laki kelasta ja/tai Valvirasta).
- Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 22 § Taudinmäärityksestä ja oikeudesta määrätä lääkkeitä
- Laillistettu lääkäri päättää potilaan lääketieteellisestä tutkimuksesta, taudinmäärityksestä ja siihen liittyvästä hoidosta. Vastaavasti laillistettu hammaslääkäri päättää potilaan hammaslääketieteellisestä tutkimuksesta, taudinmäärityksestä ja siihen liittyvästä hoidosta.

- Laillistetulla lääkäriellä ja hammaslääkäriellä on oikeus määrätä apteekista lääkkeitä, lääkäriellä lääkinnällistä tai lääketieteellistä tarkoitusta varten ja hammaslääkäriellä hammaslääkinnällistä tai hammaslääketieteellistä tarkoitusta varten, noudattaen, mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään.
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä laillistetun lääkärin, laillistetun hammaslääkärin sekä 2 §:n 3 momentissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetun lääkärin tai hammaslääkärin ammattiin opiskelevan oikeudesta määrätä lääkkeitä, lääkkeiden määräämisessä noudatettavista toimintatavoista ja menettelyistä sekä lääkemääräyksen voimassaoloajasta.
(9.12.2016/1102)

Ehdotus 10. Sosiaalihuollon luvilla tulisi olla yhtenäiset vaatimukset hoivakodeille ja palvelutaloille.

- **Perustelu:** Erilaisten lupien vaatimukset voivat olla monimutkaisia ja epäselviä, joten ne tulisi yhtenäistää.
 - Tällä hetkellä raskaampaan hoivakotitoimintaan riittää sosiaalihuollon lupa, mutta palvelutaloon tarvitaan terveydenhuollon lupa (lääkejako on kotisairaanhoidon palvelutalossa). Nyt usein samaan taloon joudutaan hakemaan sekä sosiaalihuollon, että terveydenhuollon lupa eli samaan taloon pitää tehdä kaksi erillistä omavalvontasuunnitelmaa, lääkahoitosuunnitelmaa ja henkilöstösuunnitelmaa.
 - Aiemmin pystyi samassa talossa olevia palveluasuntojen asiakkaita palvelemaan sosiaalihuollon luvilla. Nämä luvat tai niiden vaatimat suunnitelmat pitäisi yhtenäistää tarkoituksenmukaisella tavalla.

Ehdotus 12. Otetaan käyttöön yhden luukun periaate

- **Perustelu:** Toteutetaan hallitusohjelmakirjaus. Yhden luukun periaate helpottaa byrokratiaa ja vähentää hallinnollista taakkaa yrityksille. Uusi lupaviranomainen ei kysy asiakkaalta tiedot kuin kerran.
- Olemme esittäneet, että:
 1. Hallitus sitoutuu ottamaan käyttöön investointilupien osalta yhden luukun mallin (1 asiointikanava, 1 hakemus ja 1 valitusmahdollisuus). – **edellyttää lisäsääntelyä**

2. Perustetaan valtakunnallinen ja keskitetty lupa-, valvonta- ja ohjausviranomainen yhdistämällä aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten ympäristöasiat samaan organisaatioon, joka toimii OM:n tai VM:n alaisuudessa. – **edellyttää uutta sääntelyä**
3. Säädetään yksi lupamenettelylaki, johon yhdistetään - **edellyttää sääntelyä, mutta samalla purettaneen päällekkäisiä säännöksiä**
 - a. Laki eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta 764/2019
 - b. Laki Euroopan unionin yhteistä etua koskevien energiahankkeiden lupamenettelystä 684/2014
 - c. Laki uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä 1145/2020.

Ehdotus 15. Puretaan energiayhteisöihin liittyvää sääntelyä

- **Perustelu:** Hajautettujen energiayhteisöjen ja aktiivisten asiakkaiden energian jakamista tulisi helpottaa kaikkialla Suomessa. Hajautetun virtuaalisen energiayhteisön jäsenten tulisi voida sijaita missä päin Suomea tahansa ja hyödyntää julkista sähköverkkoa sähkönjakelussa. Hyvin rakennettu energiayhteisöjen sääntely tukee sähkön kuluttajien mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti sähkömarkkinoille. Energiayhteisöjen edistäminen voi myös lisätä kulutusjoustoja
 - Muutetaan sähkömarkkinalain 11§ niin, että laki mahdollistaa teolliseen ympäristöön suunnitellut suljetun jakeluverkon energiayhteisöt ilman raskaita lupaprosesseja sekä niin, että myös kuluttajat voivat olla osa kyseisiä jakeluverkkoja. Poistetaan tai nostetaan sähkömarkkinalain 13§ asetettu pienimuotoisen sähköntuotannon (2MVA) raja mahdollistaen teollisen ympäristön energiayhteisöt

Ehdotus 17. Sujuvoitetaan ja vauhditetaan investointeja

- **Perustelu:** Suomi tarvitsee lisää investointeja. Investointien vauhdittamiseksi tulee sujuvoittaa kaavoitusta ja muutoksenhakua. Vähennetään kaavoituksen tasoja ja helpotetaan kaavojen yksityiskohtaisuutta. Muutoksenhakua on kevennettävä, jotta yhdestä hankekokonaisuudesta on mahdollista hakea muutosta vain kerran.
- **Kaavoitus:**
 1. Säädetään uusi alueiden käyttölaki kaavoitusprosessia nopeuttamalla ja sujuvoittamalla. – puretaan vanha ja toimimaton maankäyttö- ja rakentamislaki

2. Velvoitetaan viranomaiset ilmoittamaan arvio sitä, kuinka kauan hanketta koskeva kaavamenettely kestää.
 3. Taataan kiinteistön omistajalle oikeus tehdä investointi- tai yritystoimintahankettaan koskevan aloite ja valmistella kaava kunnan päätettäväksi
 4. Maakuntakaavoitus muutetaan strategiseksi siten, että hankkeet voivat edetä myös kuntakaavoituksella.
 5. Vähennetään kaavatasoja ja kaavojen yksityiskohtaisuutta.
- **Muutoksenhaku:**
 1. Yhdestä hankekokonaisuudesta saa hakea muutosta vain kerran.
 2. Hankkeita koskevien maankäyttö- ja lupamenettelyiden osalta säädetään, että viranomaiset eivät lähtökohtaisesti saa valittaa toistensa päätöksistä.
 3. Parannetaan kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia kaavojen valmisteluvaiheessa, mutta samalla rajataan kaavojen valitusoikeus koskemaan vain asianosaisia.
 4. Turhien valitusten karsimiseksi selvitetään eri vaihtoehtoja, kuinka turhia valituksia voitaisiin vähentää erityisesti kaavoitus-, rakentamis- ja ympäristölupa-asioissa, ml. oikeudenkäyntimaksujen etupainotteisuus

Ehdotus 19. Poistetaan linja-auton liikennelupavaatimus omien asiakkaiden ajossa

- **Perustelu:** Yrityksen omien asiakkaiden kuljettaminen ilman liikennelupavaatimusta on sallittu ainoastaan 1+8 hengen autoilla. Yritysten omien asiakkaiden kuljettaminen tulisi sallia myös tätä suuremmissa henkilökuljetuksissa.
 - Laki liikenteen palveluista 320/2017 3 § määrittelee, että henkilöliikennelupa tarvitaan ammattimaiseen henkilöiden kuljettamiseen tiellä ajoneuvolaissa (82/2021) tarkoitetulla linja-autolla. Taustalla on EU:n liikenteenharjoittaja-asetus.
 - Saman lain taksiliikennettä koskevassa vastaavassa osiossa on poikkeus lupavaatimukseen.
 - 4 § Ilman taksiliikennelupaa saa kuitenkin suorittaa: 3) koti- tai matkailupalveluyrityksen kuljetuksia, jotka ovat osa yrityksen asiakkaille tarjoamaa palvelukokonaisuutta ja tapahtuvat palveluyrityksen hallinnassa olevalla ajoneuvolla.

- Taksiliikennettä koskevan kaltainen kirjaus tarvittaisiin siis linja-auto-liikennettä koskevaan 3§ (yrityksiin, joiden pääasiallinen toiminta on muu kuin maanteiden henkilöliikenteen harjoittaminen)
- Yrityksillä, joiden pääasiallinen toiminta on muu kuin maanteiden henkilöliikenne, muutos toisi liiketoiminnalle kasvun ja joustavuuden mahdollisuuksia

Ehdotus 21. Kohtuullistetaan henkilöstön- ja tavarankuljettajan ammattipätevyyskokeen pätevyysvaatimuksia

- **Perustelu:** Ammattipätevyyskokeen pitäisi olla tasapuolinen ja kohtuullinen eri aloille.
 - Ammattipätevyysdirektiivi = Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/59/EY, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2003, maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyydestä ja jatkokoulutuksesta, neuvoston asetuksen (ETY) 3820/85 ja neuvoston direktiivin 91/439/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 76/914/ETY kumoamisesta
 - Liikennepalvelulaki mm. pykälät §27-§34
 - Valtioneuvoston asetus 434/2018 kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyydestä
 - Pääsääntöisesti liikennepalvelulakiin ei ole tuotu kansallisia lisiä direktiivin päälle, mutta joitakin poikkeuksia on voitu jättää käyttämättä.
 - Ammattipätevyys ja siihen vaadittava koulutus määritellään erikseen tavarakuljetuksiin ja matkustajaliikenteeseen. Matkustajaliikenteessä on enemmän vaatimuksia, myös ikärajoihin tai reitin pituuksiin liittyviä. Pätevyyden laajentaminen lisäkoulutuksella tavarakuljetuksista henkilöliikenteeseen on mahdollista molemmin päin. Vuonna 2023 Suomessa oli voimassa ammattipätevyyksiä: tavaraliikenteen 86 500 hlöä, henkilöliikenne noin 3300 hlöä, pätevyudet molemmista noin 23 600 henkilöllä.
 - Pätevyyskokeiden keventäminen helpottaa alalle tuloa, työvoiman saantia sekä vaihtamista henkilö- ja tavaraliikenteen välillä
 - Koulutusvaatimusten, ikärajojen ja koulutuksen järjestäjien kokonaisuus on hyvin monimutkainen ja saattaa vaikeuttaa työvoiman saantia alalle.

Ehdotus 26. Hyväksytään oppilaitosten aidosti työelämälähtöiset oppimisympäristöt ammatillisen koulutuksen näyttöpaikoiksi

- **Perustelu:** Opiskelija voi osoittaa niissä osaamistaan monipuolisemmin kuin monissa yrityksissä. Kun erityisen syyn kriteereitä väljennetään, osaamisen näyttäminen helpottuu, valmistuminen nopeutuu ja yritykset saavat osaavaa työvoimaa.
 - Tässä on kysymys ministeriön tulkinnasta, joka tulisi muuttaa. Näyttöpaikka (ravintola, pesula, navetta, ICT-yksikkö, kiinteistöpalvelut, HR-osasto, joissa tekevät työtä ammattihenkilöt, jotka ovat oppilaitoksen työntekijöitä eli näitä palveluita ei ole ulkoistettu) kirjataan oppilaitoksen Y-tunnuksella, jolloin näyttöpaikka kirjautuu opintohallintajärjestelmä Vipuseen oppilaitosympäristössä toteutettavana näyttönä. Tällöin opiskelijan kanssa ei voi tehdä ministeriön tiukan tulkinnan mukaan oppisopimusta. Jos samat palvelut olisi ulkoistettu, oppisopimuksen voisi tehdä.
 - Ministeriö perustelee asiaa sillä, että oppilaitos antaisi tällöin itselleen työelämäpalautteen, jolla on vaikutusta rahoitukseen (nyt 1,5 %, on ehdotuksessa laskemassa 1 %:iin), toinen perustelu on se, että oppimisympäristöjä ei pidetä aitoina työelämän ympäristöinä. Tämä ei pidä paikkansa. Joissakin tilanteissa koulun ympäristö on parempi kuin aito ravintola.
 - Koska näyttöpaikoista on pulaa, mikä hidastaa opiskelijoiden opiskelun etenemistä ja aiheuttaa opintojen keskeytyksiä, tähän tulee saada joustavampi tulkinta. Nykyinen armahduspykälä on liian tiukka, eli näyttö voidaan tehdä hyvin perustelluista syistä (sairaus, raskaus, muutto ulkomaille, opinnot viivästyvät kohtuuttomasti) tehdä oppilaitoksessa. Pykälää tulisi höllentää tai ministeriön tulkintaa löysentää.
 - Oppilaitosten opetuskampaamoihin, opetusautokorjaamoihin tulisi saada mahdollisuus tehdä oppisopimus.

Ehdotus 31. Kehitetään osa-aikainen oppisopimus pk-yrityksiin

- **Perustelu:** Pienet yritykset ottaisivat enemmän oppisopimusopiskelijoita, kun yrityksen henkilöstöresurssia kuluisi vähemmän, opiskelija voisi tehdä osan työstä etänä kotoa tai oppilaitoksesta käsin sekä oppilaitoksen ja yrityksen yhteistyö syvenisi.
 - Muutostarve: Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017, Oppisopimuskoulutus70 §

- Oppisopimuskoulutus on pääosin työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävää koulutusta, jota täydennetään tarvittaessa muissa oppimisympäristöissä tapahtuvalla osaamisen hankkimisella. Oppisopimuskoulutus perustuu 15 vuotta täyttäneen opiskelijan ja työnantajan väliseen kirjalliseen määräaikaiseen työsopimukseen taikka virkasuhteessa tai virkasuhteeseen verrattavassa julkisoikeudellisessa palvelusuhteessa olevan opiskelijan ja työnantajan väliseen kirjalliseen määräaikaiseen sopimukseen (oppisopimus). Oppisopimuskoulutuksessa olevan opiskelijan viikoittaisen työajan tulee olla keskimäärin vähintään 25 tuntia.
 - Oppisopimukseen tulee liittää opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma siltä osin kuin se koskee oppisopimuskoulutusta. Henkilökohtaisesta osaamisen kehittämissuunnitelmasta tulee ilmetä ne käytännön työtehtävät, joita tekemällä opiskelija voi saavuttaa tavoitteeksi asetetun osaamisen. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin oppisopimuksessa sovittavista asioista.
 - Oppisopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että koulutuksen järjestäjä ja työnantaja sopivat kirjallisesti oppisopimuskoulutuksen järjestämisestä. Oppisopimuskoulutuksen järjestämistä koskevalla sopimuksella ei voida poiketa siitä, mitä henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa on suunniteltu. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin koulutuksen järjestäjän ja työnantajan välisessä sopimuksessa sovittavista asioista.
 - Yrittäjälle voidaan järjestää oppisopimuskoulutusta omassa yrityksessään, jos koulutuksen järjestäjä ja yrittäjä sopivat 3 momentissa tarkoitetulla tavalla koulutuksen järjestämisestä.
- Tuntimäärän laskua 25:stä 20:een kannattavat monet tahot, koska se mahdollistaa osa-aikaisessa työsuhteessa olevan työntekijän oppisopimuksen solmimisen. Tämä on tyypillistä esimerkiksi kaupan alalla, jossa solmitaan paljon esim. 20 tunnin työsopimuksia. Monelle tuo tuntimäärä on juuri sopiva työn ja perhe-elämän yhteensovittamisen näkökulmasta, esim. pienten lasten vanhemmilla. Tutkinnon suorittaminen mahdollistaisi myöhemmin lasten kasvaessa siirtymisen kokopäiväiseen työn tekemiseen.

- Tuntimäärän lasku auttaisi osatyökykyisiä suorittamaan tutkinnon oppisopimuksena, vaikka pitemmällä ajanjaksolla. Meidän tulee saada kaikki kynnelle kykenevät työhön.
- Aikuiskoulutustuen lakatessa oppisopimuksen merkitys kasvaa alanvaihtajilla. Tällöin uuden työn saaminen 20 viikkotunnilla olisi helpompaa kuin 25 tunnilla.

Ehdotus 32. Mikrokokoiset yritykset rajattava lakisääteisen tilintarkastusvelvollisuuden ulkopuolelle

- **Perustelu:** Pienimmissä yrityksissä rajan nosto vähentäisi tarpeetonta tilintarkastusvelvoitetta ja säästäisi kustannuksia. Suomessa on Maltaan jälkeen alhaisimmat rajat Euroopassa.
 - Tilintarkastuslain 2 luvun 2.2 §:ää muutettava:
 - Jollei muussa laissa toisin säädetä, tilintarkastaja voidaan jättää valitsematta yhteisössä, jossa sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on täytynyt enintään yksi seuraavista edellytyksistä:
 - ~~taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa;~~
 - ~~liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa; tai~~
 - palveluksessa on keskimäärin yli kolme kymmenen henkilöä
 - Muutos vapauttaisi noin 40 000 mikroyritystä pakollisesta tilintarkastuksesta (toki vapaaehtoisesti tilintarkastus voidaan aina tehdä esim. rahoittajan vaatimuksesta)
 - Säästö per yritys olisi 500–2500 eur/vuosi eli 20 milj euroa – 100 milj. euroa/v. Osa yrityksistä teettäisivät tilintarkastuksen lakimuutoksesta huolimatta, mitä ei ole kyetty huomioimaan vaikutusarviossa.

Ehdotus 33. Virkamiehet ja julkisyhteisöt vahingonkorvausvelvollisuuden osalta samaan asemaan kuin kansalaiset ja yrittäjät

- Perustelu: Tasa-arvoinen vahingonkorvausvelvollisuus vahvistaisi oikeudenmukaisuutta ja vastuullisuutta.
 - Vahingonkorvauslaista on julkisyhteisön vahingonkorvausvastuun osalta poistettava tarpeettomat julkisyhteisön korvausvelvollisuutta rajoittavat säännökset. Julkisyhteisön vahingonkorvausvastuusta on säädettävä lainsäädännön tasolla selkeällä ja ennakoitavalla tavalla. Oikeusministeriön työryhmän on laatimassa mietinnössä 2023:4 lainsäädäntömuutoksia on tarkemmin selvitetty.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-282-0>

Ehdotus 34. Tulorekisterin kasvava byrokratia kuriin.

- **Perustelu:** Laajat ilmoitustiedot lisäävät merkittävästi yrittäjän hallinnollista taakkaa. Erityisesti tarkat poissaolotiedot ja työsuhteeseen liittyvät lisätiedot vaativat liiallista vaivaa. Käytännön mahdottomuus kuitti/laskukohtaiselle ilmoitukselle on otettava huomioon.
 - Tulorekisteriin ilmoitettavat täydentävät (laajat) tiedot ovat vapaaehtoisesti annettavia, joten poissaolotiedot ja työsuhteeseen liittyvät lisätiedot voi jättää ilmoittamatta, mutta tällöin yritys ottaa riskin siitä, että joutuu antamaan täydentäviä tietoja erikseen pyydettyä.
 - Erikseen ilmoitettaessa yrityksen ja viranomaisten hallinnollinen taakka kasvaa hieman.
 - Yrityksille ei ole kaikilta osin selvää mitkä tulorekisteriin ilmoitettavat tiedot ovat pakollisia ilmoittaa ja mitkä tiedot ovat ns. täydentäviä ja vapaaehtoisesti annettavia tietoja. Lisäksi yrityksille on epäselvää mihin kaikkeen tietoja käytetään ja mitkä kaikki viranomaiset tietoja käyttävät. Ongelman ratkaisemiseksi viranomaisten tulisi informoida pk-yrityksiä asiasta paremmin ja kattavammin.

Ehdotus 35. Sähköistetään jakeluauton digipiirturin yrityskortin hakeminen

- **Perustelu:** Tällä hetkellä kortin hakeminen vaatii fyysistä asioimista. Verkkosoiointi vähentäisi hallinnollista taakkaa ja lisäisi tehokkuutta.
 - Traficommin mukaan uutta tietojärjestelmää ollaan parhaillaan rakentamassa, jota kautta piirturikortit tullaan jatkossa myöntämään. Samassa yhteydessä mahdollistetaan myös alkuvaiheessa kuljettajakortin sähköinen uusiminen. Yrityskortin sähköinen hakeminen tullaan toteuttamaan kuljettajakortin sähköisen hakemisen jälkeen. Sähköistämisen kustannuksista meillä ei ole tarkempaa tietoa, mutta ilmeisesti siihen on varat osoitettu, kun tietojärjestelmää ollaan jo rakentamassa. Nyt olisi tärkeä pitää huolta, että yrityskortin hakemisen sähköistyminen todella toteutuu uudistumisen yhteydessä.

Ehdotus 37. Osakeyhtiön lopettaminen helpommaksi

- **Perustelu:** Helpompi lopettamisprosessi rohkaisee yrittäjyyteen ja vähentää kevytyrittäjyyden houkuttelevuutta. Selvitysmenettely voidaan jossain tapauksissa poistaa kokonaan.

- Lähtökohtaisesti muutokset tulee tehdä osakeyhtiönlain 20 lukuun, jossa säädetään osakeyhtiön purkamisesta ja lopettamisesta selvitysmenettelyn kautta.
- Oikeusministeriön alaisen työryhmän työ sääntelymuutosten valmistelemiseksi on alkanut helmikuussa 2024 ja on tärkeää, että työryhmän työssä käydään läpi eri vaihtoehdot purkumenettelyn helpottamiseksi ja yksinkertaistamiseksi sekä näiden vaihtoehtojen vaikutukset.
- Vaihtoehtoja asian ratkaisemiseksi on useita. Yksityinen osakeyhtiö voitaisiin purkaa esimerkiksi siten, että velat maksetaan toiminnan aikana, purkamispäätös ilmoitetaan ja merkitään kaupparekisteriin ja nettovarat saa jakaa määräajan kuluttua purkamispäätöksen rekisteröinnistä. Tai esimerkiksi niin, että yhtiön purkupäätöksen rekisteröinnin jälkeen osakkeenomistajat ottavat vastatakseen kaikista yhtiön velvoitteista ja saavat yhtiön varat.

Ehdotus 40. Yhtenäistetään sidosyksiköiden ulosmyyntirajat

- **Perustelu:** Yhtenäistetään sidosyksiköiden ulosmyyntirajat hallitusohjelman mukaisesti 5 % tai enintään 500 000 euroon liikevaihdosta.
- Tätä varten kumotaan jätelain 145 a § ja muutetaan Hankintalain 16 §

Ehdotus 41. Turvataan kilpailuneutraliteetti jätehuollon toimialalla

- **Perustelu:** Hallitusohjelmakirjaus. Tarkennetaan kuntien toissijaista vastuuta (TSV) jätelaissa niin, että kunta voi myydä jätehuoltopalveluja elinkeinoelämälle vain todellisessa markkinapuutteessa.
- Jätelain 33 §:ää muutettava

Ehdotus 42. Kuntien vastuu rajataan jätelaissa vain asumisessa syntyvään jätteeseen

- **Perustelu:** Hallitusohjelmakirjaus. Tämä muutos antaisi asiakkaille mahdollisuuden valita yhä useammassa tapauksessa, mikä yritys hoitaa heidän jätehuoltonsa.
- Poistetaan jätelain 32 §:n 1 momentin 2–4 kohdat.

- Muutetaan jäteasetuksen 5 § poistamalla seuraavat yliviitattut kohdat: Jätelain 32 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua vapaa-ajan asunnossa syntyvää jätettä on pääasiassa omaan käyttöön tarkoitetuissa kesämökeissä, vuokrattavissa lomamökeissä ja osakkeissa ja muissa vastaavissa vapaa-ajan asuinrakennuksissa syntyvä jäte. Tällaisena jätteenä ei kuitenkaan pidetä hotellinomaisia palveluja tarjoavassa lomakylässä syntyvää jätettä

Ehdotus 44. Poistetaan yrittäjät uuden alun esteenä olevat luvanvaraiset elinkeinojen edellytykset

- **Perustelu:** Pääsääntöisesti omaa elinkeinoaan voi Suomessa harjoittaa vapaasti. Osa elinkeinoista edellyttää kuitenkin luvan saamista tai ilmoituksen tekemistä viranomaiselle tai lailla on asetettu palveluntuottajalle tiettyjä edellytyksiä. Vaaditut edellytykset voivat kuitenkin estää yritystoiminnan perustamisen, jos henkilö on aikaisemmin ollut konkurssissa tai hänellä on maksamattomia velkoja ulosotossa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yrittäjän uusi alku ja mahdollisuus työllistää itsensä estyvät. Jos konkurssiin tai maksuvaikeuksiin ei liity mitään moitittavaa tai lainvastaista, ei esteille voida katsoa olevan tänä päivänä enää perusteita.
- Alkoholilaki 13 §: Hakijaan liittyvät yleiset edellytykset

Luvan myöntämisen edellytyksenä on luonnolliselle henkilölle, että:

- 1) hakija on täysi-ikäinen, hänen toimintakelpoisuuttaan ei ole holhustoimesta annetun lain (442/1999) 18 §:n nojalla rajoitettu eikä hänelle ole mainitun lain 8 §:n 1 momentin nojalla määrätty edunvalvojaa;
- 2) hakija ei ole konkurssissa ja hän kykenee varallisuutensa puolesta huolehtimaan toiminnasta ja lakisääteisten velvollisuuksiensa täyttämisestä;
- 3) hakija tunnetaan luotettavaksi ja hän on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva.

Luvan myöntämisen edellytyksenä on oikeushenkilölle, että:

- ~~1) hakija ei ole konkurssissa ja se kykenee varallisuutensa puolesta huolehtimaan toiminnasta ja lakisääteisten velvollisuuksiensa täyttämisestä;~~
- 2) sen hallintoelimiin kuuluvat henkilöt ja toimitusjohtaja sekä avoimessa yhtiössä yhtiömiehet ja kommandiittiyhtiössä vastuunalaiset yhtiömiehet täyttävät 1 momentin 1–3 kohdassa säädetyt edellytykset.

Luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetulla tavalla, jos hakijan tai henkilön aikaisempi toiminta osoittaa kokonaisuutena

hakijan tai henkilön ilmeisen sopimattomaksi harjoittamaan tämän lain mukaista elinkeinotoimintaa.

Edellä 3 momentissa tarkoitettuna aikaisempaan toimintana pidetään sitä, että:

- ~~1) hakija tai henkilö on huomattavissa määrin tai toistuvasti laiminlyönyt verojen tai muiden julkisten maksujen suorittamisen taikka henkilö on käyttänyt määräysvaltaa oikeushenkilössä, joka on vastaavalla tavalla laiminlyönyt verojen tai muiden julkisten maksujen suorittamisen;~~
- ~~2) hakija tai henkilö on ulosmittauksen tai muun selvityksen mukaan muutoin kuin tilapäisesti kykenemätön vastaamaan veloistaan;~~
- 3) hakijalta tai henkilöltä on viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana peruutettu pysyvästi tämän lain mukainen lupa, taikka henkilö on käyttänyt määräysvaltaa oikeushenkilössä, jolta on saman ajan kuluessa peruutettu pysyvästi tämän lain mukainen lupa;
- 4) henkilö on viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana tuomittu rangaistukseen tahallisesta elinkeinotoiminnan harjoittamiseen liittyvästä rikoksesta, josta voi seurata vankeutta;
- 5) henkilön voidaan päihtyneenä tehtyjen rikosten tai rikkomusten taikka päihtymyksen vuoksi tehtyjen poliisilain (872/2011) 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettujen kiinniottamisten perusteella katsoa käyttävän väärin päihdyttäviä aineita.

Luvan myöntämisen edellytykset voidaan arvioida tosiasiallisten olosuhteiden mukaisesti, jos hakemuksesta tai olosuhteista muutoin käy selvästi ilmi, että hakijan toimintaa johtaa tai sen hallintoa hoitaa muu henkilö kuin edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu henkilö ja menettelyyn liittyvät järjestelyt on esitetty tosiasiallisten olosuhteiden vastaisesti luvan myöntämisen edellytyksistä annettujen säännösten kiertämiseksi.

- Varhaiskasvatuslaki 43 a §: Yksityisen varhaiskasvatuksen harjoittamisen yleiset edellytykset

Palveluntuottajan tulee täyttää koko toiminnan ajan seuraavat yleiset edellytykset:

- ~~1) palveluntuottaja ei ole konkurssissa ja, jos hän on yksityinen henkilö, hän on täyttänyt 18 vuotta eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu eikä hän ole liiketoimintakiellossa;~~
- ~~2) palveluntuottaja ei ole käyttänyt määräämisvaltaa yhteisössä, joka on viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana asetettu konkurssiin;~~

- 3) palveluntuottajalla ei ole ulosotossa verovelkoja tai muita julkisia velkoja, velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin eikä muita sellaisia veroihin tai lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä tai ulosotossa muita hänen maksukykyynsä nähden vähäistä suurempia velkoja, jotka vaarantavat palveluntuottajan luotettavuuden;
- 4) palveluntuottajan aikaisemmassa toiminnassa ei ole todettu vakavia puutteita asiakasturvallisuudessa tai, jos tällaisia puutteita on ollut, valvontaviranomaisen aikaisemmat huomautukset ja määräykset ovat johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen ja epäkohtien poistamiseen.

Jos 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa seikoissa tapahtuu muutoksia, on muutoksista ilmoitettava viipymättä kirjallisesti päiväkotitoiminnan osalta lupaviranomaiselle ja perhepäivähoidon osalta kunnan monijäseniselle toimielimelle siinä kunnassa, jossa palveluja tuotetaan.

Mitä 43 §:ssä ja 1 momentissa säädetään palveluntuottajasta, koskee myös sitä, joka omistuksen, sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella käyttää määräämisvaltaa palveluntuottajan puolesta. Jos lupa on myönnetty oikeushenkilölle ja oikeushenkilön omistukseen, sopimukseen tai muuhun järjestelyyn perustuva määräysvalta siirtyy, luvanhaltijan on ilmoitettava siitä lupaviranomaiselle kahden viikon kuluessa määräysvallan siirtymisestä

- Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 10 § luvan myöntäminen

Lupa myönnetään palvelujen tuottajalle, jos sen toimintayksiköt täyttävät 4 §:ssä säädetyt edellytykset ja jos se kykenee asianmukaisesti vastaamaan taloudellisista velvoitteistaan. ~~Palvelujen tuottajan, joka on konkurssissa tai jolla on maksukykyynsä nähden vähäistä suurempia erääntyneitä verovelkoja tai saatavia ulosotossa, ei katsota kykenevän asianmukaisesti vastaamaan taloudellisista velvoitteistaan~~

- Laki liikenteen palveluista 6 § Taksiliikenneluvan myöntäminen (ei Taksiliiton ehdotus, vaan SYn omista papereista)

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan luonnolliselle henkilölle: (23.11.2018/984)

- 5) ~~jolla ei ole veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä eikä muita ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hänen maksukykyynsä nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin;~~

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan oikeushenkilölle: (23.11.2018/984)

- 4) ~~jolla ei ole veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä eikä muita ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hakijan maksukykyyn nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin;~~